

College bescherming persoonsgegevens

Bijlage definitieve bevindingen onderzoek naar het door Diginus
via de website www.zikle.nl verzamelen en verwerken van
persoonsgegevens

z2007-01522 (22 september 2008)

Omschrijving van de feiten vastgesteld op basis van de forensische kopie van de website www.zikle.nl op 27 maart 2008.

1. Inleiding

A., handelend onder de naam Diginus, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna: "Diginus"), exploiteert de website www.zikle.nl. Op 27 maart 2008 is een forensische kopie van de website vervaardigd. Daaruit blijkt dat Diginus tenminste op 27 maart 2008 als volgt handelde:

De website www.zikle.nl is een gratis sociale netwerksite. Een sociale netwerksite is een site die bezoekers een profiel laat aanmaken met allerlei persoonsgegevens, zoals naam, leeftijd, voorkeuren en gegevens over hobby's, werkzaamheden en vrienden. Het profiel kan vervolgens op allerlei manieren gelinkt worden aan profielen van andere leden van het netwerk, om mensen in staat te stellen om makkelijk te communiceren met bestaande vrienden en nieuwe vrienden te maken. Sociale netwerksites richten zich in het algemeen op het verkopen van gerichte advertenties (zogenaamde "targetted advertising"). De profielen van leden zijn veelal toegankelijk voor willekeurige bezoekers van de site en voor zoekmachines en archieven. Hierdoor raakt de informatie in een profiel zeer breed verspreid, omdat iedere willekeurige derde die op internet actief is de site kan openen of via zoekmachines kan benaderen en allerlei persoonlijke informatie over leden kan lezen en eventueel zelf kan bewaren en zelfs kan herpubliceren op internet. Het kan daarbij ook gaan om bijzondere persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, seksuele leven of strafrechtelijke gegevens.

Naar eigen zeggen had de site ten tijde van het onderzoek 61.303 leden¹. Wie zich aanmeldt krijgt een eigen adres binnen het domein van zikle.nl en mag een onbeperkt aantal pagina's binnen zijn profiel aanmaken.

Op www.zikle.nl is het merendeel van de profielen met persoonsgegevens toegankelijk en goed doorzoekbaar voor leden. Veel profielen zijn op niet-systematische wijze toegankelijk voor niet-leden die de site bezoeken, doordat er een lijst staat op de homepage van nieuw aangemaakte profielen, en via die lijst vervolgens weer in allerlei profielen van vrienden kan worden gekeken. Wie op gebruikersnaam, voor- en/of of achternaam zoekt in zoekmachines, krijgt het volledige profiel te zien van een lid van de site.

In een e-mail interview met Kind Online wordt aangegeven dat de twee oprichters zich met name richten op de doelgroep van 10 tot 15-jarigen.²

Gegevens benodigd voor de aanmelding

Het aanmelden verloopt in de volgende stappen.

---

¹ Bericht op de homepage, geconstateerd en vastgelegd op 27 maart 2008. Op 18 september 2008 meldde de site 96.553 leden te hebben.

² "Zikle.nl, nieuwe homepage-bouwer voor kinderen", Mijn Kind Online, 6 november 2007, URL: http://mijnkindonline.web-log.nl/mijnkindonline/2007/11/ziklenL_nieuwe_.html (URL laatst bezocht op 18 september 2008)

Allereerst moeten de volgende gegevens verplicht worden ingevoerd:

- gebruikersnaam
- wachtwoord
- voornaam
- e-mail adres
- verjaardag
- geslacht

Door de combinatie van namen (voornaam, achternaam, gebruikersnaam), e-mailadres, geboortedatum en eventuele verdere persoonsgegevens in de inhoud van de profielpagina is sprake van gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen, al dan niet in combinatie met gegevens uit andere bronnen, zoals zoekmachines op internet.

Uit de forensische kopie blijkt dat bij het opgeven van een geboortedatum uit maart 1994 (dat wil zeggen een vijftienjarige) niet de gebruikelijke waarschuwing wordt gegeven dat jongeren onder de 16 hun gegevens alleen mogen opgeven met toestemming van hun ouders of wettelijk vertegenwoordiger(s).

Bij het inschrijven wordt gebruikers verder ondermeer gevraagd een foto van zichzelf in te voeren en een 'avatar' te kiezen (een icoontje dat leden zelf kunnen invoeren).

Tijdens het aanmelden wordt geen keuze voorgelegd over de toegankelijkheid van de informatie voor derden, zoals vrienden, andere leden, willekeurige bezoekers van de site, of zoekmachines. Na aanmelding wordt de informatie die in het profiel wordt ingevoerd, dus automatisch beschikbaar voor leden en niet-leden, inclusief zoekmachines en archieven.

Wijzigen van persoonlijke instellingen

Eenmaal ingelogd kunnen gebruikers via de optie 'mijn voorkeuren' hun profiel, hun persoonlijke gegevens, hun voorkeuren en hun e-mailinstellingen aanpassen.

De aanpassingsmogelijkheden zijn de volgende.

Onder de knop 'Profiel':

- Favoriete muziek:
- Favoriete films:
- Favoriete boeken:
- Favoriete tv shows:
- Favoriete mensen:
- Ik hou van:
- Ik hou niet van:

Via de knop 'Persoonlijke gegevens' kan een achternaam worden toegevoegd en kunnen de overige 6 gegevens die bij aanmelding zijn opgegeven, worden gewijzigd.

Via de knop 'Voorkeuren' kan een lid opgeven of hij (privé-)berichten wil ontvangen, geluiden wil afspelen en of anderen hem of haar kunnen toevoegen als vriend. Bij die laatste optie is standaard 'Ja' aangevinkt, zodat iedereen die vraagt om vriend te worden, automatisch ook vriend wordt en toegang krijgt tot het profiel.

Via de optie 'mijn voorkeuren' is geen keuzemenu beschikbaar over toegankelijkheid van de persoonsgegevens voor derden, zoals vrienden, andere leden, willekeurige bezoekers van de site, of zoekmachines.

Samenstelling ledenbestand

Via de knop 'Zoeken' kunnen leden gericht zoeken naar mensen in een bepaalde leeftijdsrange, woorden uit het profiel of onderdelen van de naam. Daarbij kan een selectie worden gemaakt uit mensen die 'vandaag jarig' zijn, leden die op dat moment online zijn, of uit alle leden.

Ten tijde van het vervaardigen van de forensische kopie, vastgelegd op 27 maart 2008, gaf de optie 'alle leden' een totaal van 3.031 pagina's, met gemiddeld 20 korte samenvattingen van elk lid elk. Zoeken naar de leeftijdscategorie van 0 tot 16 jaar leverde een totaal op van 2.172 pagina's op (totaal gemiddeld 43.440 leden), 71,6% van het totaal aantal opgegeven leden. Zoeken naar leden in de leeftijdscategorie 16 tot 99 jaar leverde op dat moment 421 pagina's op (totaal gemiddeld 8.420 leden), bijna 13,9% van het totaal aantal opgegeven leden. 14,5% van de zichtbare leden valt buiten deze optelling. Daarvan kan de leeftijd zowel onder als boven de zestien jaar zijn.

Identiteit verantwoordelijke en doelstelling site

Ten tijde van het vervaardigen van de forensische kopie, vastgelegd op 27 maart 2008, bevat de site geen informatie over de identiteit van de verantwoordelijke. De site bevat alleen een e-mailformulier om vragen te stellen. Via de optie 'Zikle Team' is een pagina beschikbaar met foto's van de oprichters, moderatoren en forumbeheerders. Hierbij worden alleen voornamen gemeld, geen verdere contactgegevens.

Leden ontvangen een welkomstbericht via de site waarin de volgende omschrijving wordt gegeven van de verantwoordelijke voor de website: "Ik ben Daan en ik heb samen met Tijmen Zikle gemaakt." Beide namen zijn voorzien van een hyperlink. Echter alleen van Daan wordt het persoonlijk profiel ontsloten. De hyperlink bij 'Tijmen' verwijst naar de algemene homepage van Zikle.nl. In het profiel van de persoon aangeduid als 'Daan' wordt geen achternaam of analoog contactadres gegeven. Het welkomstbericht geeft aan dat het mogelijk is om via de pagina daan.zikle.nl een privébericht aan Daan te versturen of een vraag te stellen in zijn gastenboek.

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft de identiteit van de verantwoordelijke achterhaald via onderzoek via de Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (SIDN) en via de Kamer van Koophandel. Uit dit onderzoek blijkt dat de verantwoordelijke A. is, met de eenmanszaak Diginus.

De website bevat geen privacyverklaring en geen algemene voorwaarden waaruit opgemaakt zou kunnen worden wat het doeleinde is van de verzameling van de persoonsgegevens, wat de grondslag is voor de publicatie op internet, voor welke doeleinden de gegevens vervolgens gebruikt en eventueel aan derden worden verstrekt, welke bewaartermijn wordt gehanteerd en welke beveiligingsmaatregelen zijn getroffen.

2. Procedure

Het CBP heeft een forensische kopie van de site vervaardigd op 27 maart 2008.

Diginus is door het CBP aangeschreven met voorlopige bevindingen op 31 maart 2008.

De reactie van Diginus is ontvangen op 21 april 2008.

3. Voorlopige bevindingen

In de voorlopige bevindingen is Diginus gewezen op het feit dat hij als verantwoordelijke voor de website onrechtmatig te werk gaat, ondermeer door persoonsgegevens te publiceren van minderjarigen zonder toestemming van hun ouders of wettelijk vertegenwoordigers, door geen beveiligingsmaatregelen te treffen zoals afscherming van de profielen voor zoekmachines, door niet te informeren over zijn identiteit, noch over het doeleinde van de gegevensverzameling, de grondslag voor de verwerking en de kwaliteit en de bewaartermijn van de gegevens.

4. Reactie

Diginus heeft in reactie op de voorlopige bevindingen de volgende aanpassingen getroffen:

1. Medio april 2008 zijn Algemene Voorwaarden en een Privacy Statement toegevoegd aan de website. Thans wordt alleen ingegaan op die onderdelen die relevant zijn voor een toetsing aan het bepaalde in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). In het Privacy Statement maakt de verantwoordelijke zijn bedrijfsnaam en vestigingsadres bekend, namelijk: Diginus, Kromme Waal 19C is, 1011 BT Amsterdam. In de privacyverklaring wordt een aantal voorbeelden genoemd van de wijze waarop gegevens gebruikt kunnen worden.

Deze verklaring luidt als volgt:

“Het spreekt vanzelf dat Zikle.nl zorgvuldig met je persoonsgegevens omgaat.

Zikle.nl verwerkt je e-mailadres en de gegevens uit je website in de eerste plaats in het kader van het beheer van je website. Zikle.nl zal je e-mailadres niet openbaar maken.

Verder kan je website worden beoordeeld door moderatoren die controleren of iedere gebruiker zich aan de Gebruikersvoorwaarden houdt. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van software die misbruik van de site, zoals racistische en seksueel getinte uitingen, automatisch opspoor. Dat helpt ons misbruik tegen te gaan.

Daarnaast kan Zikle.nl je gegevens gebruiken om de inhoud van onze site af te stemmen op jouw voorkeuren en om je gerichte advertenties te kunnen tonen bij je bezoek aan onze site.

Ten slotte kan Zikle.nl je gegevens aan derden ter beschikking stellen als de wet ons daartoe verplicht. (Bijvoorbeeld in sommige gevallen van juridisch onderzoek.)”

Onder het kopje ‘back-ups’ vermeldt Diginus iets over de bewaartermijn(en).

“Zikle.nl maakt een back-up van je website. De back-up gebruikt Zikle.nl om systemen weer in de oude staat te herstellen als er een storing mocht optreden.

Zikle.nl bewaart de back-up een maand.”

2. Bij het aanmelden worden nieuwe leden verwezen naar de Algemene Voorwaarden. Een nieuw lid dat volgens de geboortedatum jonger is dan 16 jaar, dient twee vakjes aan te kruisen, namelijk:

- Mijn ouders geven mij toestemming om akkoord te gaan met de algemene voorwaarden of ik ben ouder dan 16 jaar.
- Ik ben op de hoogte van de algemene voorwaarden en ga hiermee akkoord.

3. Diginus heeft aangegeven dat het mogelijk is om een profielpagina af te schermen met een wachtwoord of alleen toegankelijk te maken voor leden, vrienden of jezelf.

Nader onderzoek door het CBP wijst uit dat leden, nadat zij een pagina hebben aangemaakt, in een editorial scherm, onder de optie 'andere pagina's' er inderdaad voor kunnen kiezen om hun profiel af te schermen. Daarbij kunnen leden er alleen voor kiezen om het profiel af te schermen voor andere leden. Beperking van de toegang tot zelfgekozen vrienden is alleen mogelijk door het profiel achter een wachtwoord te zetten. Er wordt geen aparte keuze geboden voor afscherming voor zoekmachines.

Juridisch kader

Het juridisch kader voor verantwoordelijken van sociale netwerksites in Nederland wordt bepaald door de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Ingevolge de wet moeten persoonsgegevens online op dezelfde zorgvuldige wijze worden verwerkt als offline. Iedereen die persoonsgegevens op internet publiceert of laat publiceren, dient te voldoen aan de verplichtingen die de wet oplegt. Deze zijn: het behoorlijk en zorgvuldig te werk gaan, transparantie, doelbinding, het hebben van een rechtvaardigingsgrond, kwaliteit en evenredigheid, voldoen aan de informatieplicht, beveiliging en beperking van doorgifte naar landen buiten de EU.

Het CBP heeft in december 2007 Richtsnoeren (hierna: "Richtsnoeren"³) vastgesteld over de publicatie van persoonsgegevens op internet waarin de verplichtingen voor verantwoordelijkheid voor publicaties van persoonsgegevens nader worden toegelicht, zowel voorafgaand, tijdens als na publicatie op internet.

Het onderhavige onderzoek richt zich op de vraag of Diginus als verantwoordelijke van de website Zikle.nl voldoet aan de wettelijke regels van de Wbp. De wijze waarop Diginus omgaat met persoonsgegevens is getoetst aan de artikelen 5, 13, 33 en 6 van de Wbp, als de belangrijkste toepasselijke bepalingen. Het onderzoek is gericht op de publicatie van persoonsgegevens in de profielpagina's.

Niet onderzocht zijn verdere verwerkingen, zoals het verzamelen van loginnaam en wachtwoord van MSN, de berichtenservice voor leden en de publicatie van persoonsgegevens in het discussieforum. Hieronder volgt het juridisch kader, zoals nader uitgewerkt in de Richtsnoeren.

---

³ Publicatie van persoonsgegevens op internet, CBP Richtsnoeren, december 2007, Staatscourant 2007, nr 240, blz. 27, beschikbaar via www.cbpweb.nl

Toestemming jongeren onder de 16 jaar (artikel 5 Wbp)

Voor verwerkingen met toestemming als rechtvaardigingsgrond bepaalt artikel 5 Wbp dat toestemming van de ouder(s) of wettelijk vertegenwoordiger(s) is vereist indien de betrokkene minderjarig is en de leeftijd van 16 jaar nog niet heeft bereikt.

Passende beveiligingsmaatregelen (artikel 13 Wbp)

Artikel 13 Wbp verplicht verantwoordelijken tot het treffen van passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. De maatregelen dienen er mede op gericht te zijn onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen. Om te voldoen aan de beveiligingsnorm van artikel 13 Wbp dienen verantwoordelijken zich, gegeven de huidige stand van de techniek en de normontwikkeling in eerder uitspraken van het CBP, bij publicaties op internet te houden aan de volgende vijf verplichtingen⁴:

- 1 Voorkom de onnodige publicatie van persoonsgegevens.
- 2 Scherm specifieke pagina's met persoonsgegevens af voor zoekmachines.
- 3 Gebruik wachtwoorden of een andere passende methode om de doelgroep af te bakenen.
- 4 Beveilig het gegevenstransport door middel van het SSL-protocol.
- 5 Beveilig machine(s) en achterliggende databases tegen onbevoegde toegang door derden.

Informatieplicht (artikel 33 Wbp)

Ingevolge artikel 33 Wbp moet de verantwoordelijke de betrokkene(n) informeren over het *doel* van de gegevensverwerking en zijn *identiteit*. De verantwoordelijke dient nadere informatie te verstrekken voor zover dat gelet op de aard van de gegevens, de omstandigheden waaronder zij worden verkregen, of het gebruik dat er van wordt gemaakt nodig is om tegenover de betrokkene een behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking te waarborgen. De verantwoordelijke dient de betrokkene te informeren vóór het moment van verkrijging. Zie ook paragraaf II.5 van de Richtsnoeren, met name het kader 'Extra informatie en aandacht voor privacy en jongeren' op blz. 26.

Behoorlijk en zorgvuldig (artikel 6 Wbp)

Persoonsgegevens mogen als gevolg van artikel 6 Wbp slechts worden verwerkt in overeenstemming met de wet en op een behoorlijke en zorgvuldige wijze.

Beoordeling

1. Verantwoordelijke

Volgens de wet is de verantwoordelijke 'de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of te zamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.' De houder van een sociale netwerksite dient als verantwoordelijke voor de gegevensverwerking te worden beschouwd, aangezien hij het doel en de middelen bepaalt en zich, conform de memorie van toelichting bij de Wbp niet kan verschuilen achter het adagium 'geen boodschap aan de boodschap'.⁵

---

⁴ Zie ook de Richtsnoeren, paragraaf 2.8, blz. 32-36.

⁵ Richtsnoeren, paragraaf I.2, blz. 7.

In casu is sprake van een verwerking van gegevens die herleidbaar zijn tot natuurlijke personen, van persoonsgegevens. Diginus is de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking.

2. Informatieplicht

Diginus heeft onvoldoende maatregelen getroffen om te voldoen aan het bepaalde in artikel 33 Wbp. De aard en gevoeligheid van de gegevens die op www.zikle.nl worden gepubliceerd en gedeeld noopt tot het verstrekken van nadere informatie over het gebruik dat ervan wordt gemaakt. Dit temeer nu de doelgroep jonger is dan 16 jaar en de jongeren de gegevens ter beschikking stellen in een omgeving die door hen als louter vriendenkring wordt ervaren. Artikel 33 Wbp bepaalt expliciet dat deze zaken in aanmerking moeten worden genomen bij het vaststellen van de omvang van de informatieplicht. Diginus heeft dit in onvoldoende mate gedaan en kan daarom een behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking niet waarborgen.

Identiteit

Diginus heeft na ontvangst van de voorlopige bevindingen zijn firmanaam en vestigingsadres bekend gemaakt in de privacyverklaring. Hiermee voldoet Diginus echter niet aan het bepaalde in artikel 33 Wbp, zoals uitgewerkt in de Richtsnoeren, om naast zijn naam en vestigingsadres ook een elektronisch contactadres te vermelden.

Doeleinden

Ten tijde van het forensisch onderzoek op 27 maart 2008 maakte Diginus geen enkele informatie bekend over de doeleinde(n) van de verzameling en verwerking van persoonsgegevens. Na ontvangst van de voorlopige bevindingen van het CBP heeft Diginus een privacyverklaring en Gebruikersvoorwaarden opgesteld. In de privacyverklaring worden vier verwerkingsdoeleinden opgenoemd. Dit betreft het beheer van ieder profiel, het modereren van de inhoud van de profielen, het gebruiken van de gegevens om de inhoud van de site af te stemmen op ieders persoonlijke voorkeuren en om gerichte advertenties te kunnen tonen en het verstrekken aan derden op grond van een wettelijke verplichting. Hoewel Diginus daarmee enig inzicht geeft in de verschillende verwerkingsdoelen, biedt de privacyverklaring nog onvoldoende uitsluitsel over de vraag op welke manier de verschillende gegevens gebruikt worden. Ten aanzien van het doeleinde om gerichte advertenties te tonen valt in redelijkheid niet te begrijpen hoe de gegevens gebruikt worden, om welke gegevens het precies gaat (de aanmeldgegevens of ook de inhoud van het profiel zelf), of daarbij informatie aan derde partijen wordt verstrekt en zo ja, om welke gegevens het dan gaat. Deze zelfde vragen gaan op voor het doeleinde van het afstemmen van de inhoud van de site op ieders persoonlijke voorkeuren. Ook ten aanzien van de bewaartermijn(en) biedt de privacy-verklaring onvoldoende informatie. Uit de vermelding dat back-up van de inhoud van de profielen een maand wordt bewaard, kan in redelijkheid niet worden afgeleid hoe lang Diginus precies de aanmeldgegevens bewaart, en wat er gebeurt met profielen die al geruime tijd niet meer zijn bijgewerkt.

Nadere informatie

Juist gezien de onvolwassenheid van de doelgroep dient Diginus extra veel aandacht te besteden aan informatie over de manier(en) waarop hij persoonsgegevens verwerkt en de betrokkenen goed voor te lichten over de risico's en mogelijke consequenties. Diginus dient de betrokkenen in dit geval aanvullende informatie te geven, in duidelijke, voor de doelgroep begrijpelijke taal.

Deze informatie moet tenminste de volgende elementen bevatten:

- informatie over de mogelijke verwerking van de gegevens in de profielen door derden (inherent aan de onafgeschermd publicatie op internet);
- specifieke informatie over de bewaartermijn van de verschillende soorten gegevens die Diginus verzamelt, zoals de aanmeldgegevens en de gegevens in het profiel;
- informatie over het recht van inzage en correctie in alle door Diginus verzamelde gegevens en informatie over het absolute recht van verzet tegen het gebruik van gegevens voor direct marketingdoeleinden;
- indien van toepassing, informatie over het registreren van IP-adressen ten behoeve van bijvoorbeeld het opleggen van een IP-ban.

3. Doelgroep van jongeren onder de 16 jaar

Vaststaat dat Diginus zich richt op het publiceren van profielen met persoonsgegevens van jongeren onder de 16 jaar. Uit het onderzoek naar de aangemelde leden blijkt dat bijna tweederde van de leden zich heeft aangemeld met een leeftijd onder de 16 jaar. Vaststaat eveneens dat Diginus in het verleden (tot medio april 2008, na ontvangst van de voorlopige bevindingen van het CBP) leden onder de 16 jaar niet heeft gewezen op de plicht om toestemming te vragen van hun ouders of wettelijk vertegenwoordiger(s). Na ontvangst van de voorlopige bevindingen van het CBP heeft Diginus een drempel ingebouwd in het aanmeldproces voor nieuwe leden. Alleen als zij verklaren ouder dan 16 jaar te zijn, mogen zij zich aanmelden. Bovendien dienen zij zich akkoord te verklaren met de algemene voorwaarden.

Ten aanzien van alle leden jonger dan 16 jaar die zich hebben aangemeld voor medio april 2008 overtreedt Diginus artikel 5 Wbp, nu hij geen maatregelen heeft getroffen om hen te wijzen op het toestemmingsvereiste van hun ouders of wettelijk vertegenwoordiger(s).

4. Beveiliging: toegang tot profielen

Diginus heeft onvoldoende technische maatregelen getroffen om de onnodige publicatie en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen.

Bij het aanmaken van een profiel wordt de betrokkene aangemoedigd allerlei persoonlijke voorkeuren op te geven, met vragen naar favoriete muziek en favoriete mensen. Vaststaat dat het merendeel van de profielen doorzoekbaar is voor niet-leden en voor zoekmachines. Diginus hanteert als standaardinstelling dat iedereen de profielpagina's mag inzien, inclusief zoekmachines en archieven. Door als standaardinstelling te gebruiken dat de gegevens door zoekmachines of door willekeurige leden of bezoekers van de site mogen worden ingezien, ontstaan onvoorzienbare nieuwe risico's voor de leden van de site. Derden kunnen dankzij de beschikbaarheid via zoekmachines op ongekende schaal persoonsgegevens verzamelen waarvan zij het bestaan of de inhoud niet konden vermoeden. Deze gegevensverzameling kunnen zij in een andere context opnieuw publiceren of er gebruik van maken met het oog op 'cross searching', het opstellen van profielen en zelfs data warehousing en datamining. Doordat verschillende zoekmachines kopieën van internetpagina's maken, kan het voorkomen dat zelfs informatie die van internet is verwijderd, daarna nog toegankelijk blijft. De persoonsgegevens van de betrokkene gaan op deze wijze ongecontroleerd circuleren. Niemand heeft hierop nog enige greep en de betrokkene zelf al helemaal niet.

In zijn reactie heeft Diginus erop gewezen dat het mogelijk is voor leden om hun pagina te beveiligen met een wachtwoord of de toegang te beperken tot leden, vrienden of jezelf. Een mogelijkheid voor afscherming voor zoekmachines wordt echter niet aangeboden, anders dan de keuze om het profiel helemaal onzichtbaar te maken. Het gebruik van een wachtwoord biedt weliswaar de mogelijkheid om de pagina alleen te tonen aan zelfgekozen vrienden, maar binnen de context van een sociale netwerksite schiet een dergelijke volledige afscherming voorbij aan het doel waarvoor mensen de site gebruiken. Het voordeel van deelname aan een sociale netwerksite is nu juist dat mensen in beperkte kring gegevens met elkaar kunnen delen, ook om nieuwe vrienden te kunnen maken op basis van bijvoorbeeld gelijke interesses.

De afschermmogelijkheid is bovendien zeer moeilijk te vinden, pas nadat een lid een pagina heeft aangemaakt en niet tijdens het aanmelden. De optie voor afscherming is in het editmenu aangegeven onder de onherkenbare naam 'andere pagina's'. Het is daarom niet waarschijnlijk dat veel leden deze optie zullen herkennen of gebruiken.

Ingevolge artikel 13 Wbp, zoals uitgewerkt in het kader 'Vuistregels publicaties jongeren' op blz. 23, in paragraaf II.3.2. en II.8.3 van de Richtsnoeren, geldt echter dat Diginus de leden zelf bewust dient te laten kiezen in hoeverre zij hun gegevens willen delen met derden.

Hierbij dient een lid de mogelijkheid te hebben alleen zijn zelfgekozen vrienden toe te laten, of alle leden van het sociale netwerk, alle bezoekers van de site of de hele wereld, inclusief zoekmachines en archieven. De standaardinstelling dient te zijn dat alleen zelfgekozen vrienden toegang hebben tot de profielpagina (anders dan met afscherming door middel van een wachtwoord).

Diginus heeft onvoldoende beveiligingsmaatregelen toegepast, met uitzondering van de mogelijkheid om een profielpagina af te schermen met een wachtwoord, zoals hierboven toegelicht. Door aldus te handelen overtreedt Diginus artikel 13 Wbp.

5. Zorgvuldigheid

Artikel 6 Wbp schrijft voor dat persoonsgegevens in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze dienen te worden verwerkt. In deze algemene norm is begrepen dat verantwoordelijken de vereiste maatschappelijke zorgvuldigheid in acht dienen te nemen ten einde een onrechtmatige daad te voorkomen, zoals gedefinieerd in artikel 6:162 BW.⁶

Vaststaat dat Diginus zich expliciet richt op de kwetsbare doelgroep van jongeren tussen de 10 en de 15 jaar. Van jongeren onder de 16 jaar kan niet aangenomen worden dat zij goed in staat zijn om de consequenties van hun acties te overzien. Kinderen zijn inherent kwetsbaar, met een nog niet volledig ontwikkeld vermogen om zelf keuzes te maken. Gelet op het vorenstaande handelt Diginus in strijd met het bepaalde in artikel 6 Wbp nu hij geen rekening heeft gehouden met het feit dat alleen de wettelijk vertegenwoordiger toestemming kan geven voor een minderjarige, bovendien onvoldoende informatie verstrekt over zijn verzamel- en verwerkingsdoeleinden en ten slotte al evenmin de minimaal vereiste beveiligingsmaatregelen heeft getroffen om de risico's van de publicatie van persoonsgegevens op internet te beperken.

---

⁶ "Het voorschrift dat gegevens op een behoorlijke en zorgvuldige wijze moeten worden verwerkt, sluit beter aan bij de vereiste maatschappelijke zorgvuldigheid die men in acht heeft te nemen ten einde een onrechtmatige daad te voorkomen." Memorie van Toelichting bij de Wbp, Kamerstukken II 1997-98, 25 892 nr. 3, blz. 77-78.

Conclusie

Diginus verwerkt persoonsgegevens in strijd met in ieder geval de artikelen 5, 13, 33 en 6 van de Wbp. Diginus dient zijn werkwijze inzake www.zikle.nl te staken, althans aan te passen zodanig dat de onrechtmatigheid komt te vervallen.

De aanpassingen die getroffen moeten worden teneinde de onrechtmatigheid weg te nemen, zijn:

1. Het afschermen van alle bestaande en nieuwe profielpagina's voor zoekmachines totdat alle gebruikers een voldoende transparante en onderscheidende keuze hebben kunnen maken voor toegang tot hun profiel door a. (zelfgekozen) vrienden, b. ieder lid of c. onbeperkt, inclusief zoekmachines en archieven.
2. Het wijzen van bestaande leden die naar eigen zeggen onder de 16 jaar zijn op het feit dat zij toestemming nodig hebben van hun wettelijk vertegenwoordiger(s). Profielen van leden onder de 16 jaar die niet op deze toestemmingsverplichting zijn geweest, dienen (tijdelijk) ontoegankelijk gemaakt te worden.
3. Het geven van nadere informatie over de verschillende doeleinden waarvoor Diginus de gegevens verzamelt en vervolgens verwerkt, alsmede informatie over de mogelijke verwerking van de gegevens in de profielen door derden, de bewaartermijn(en) van de verschillende soorten gegevens en de rechten van betrokkenen op inzage en correctie in alle gegevens die Diginus verwerkt. Diginus dient tevens te informeren over het absolute recht van verzet tegen het gebruik van gegevens voor direct marketingdoeleinden.
4. Het vermelden van het elektronische contactadres van de verantwoordelijke van de website www.zikle.nl.